

Ritka törpeszúnyog (Ceratopogonidae) Magyarországon

A törpeszúnyogok családja (Ceratopogonidae) onnan kapta a nevét, hogy a legkisebb fajok nem érik el az 1mm-t és a legnagyobbak sem haladják meg az 5mm-t. Hírhedt család, mert néhány genusz (pl. *Culicoides*, *Leptoconops*) emlősök vérére szívja: allergiás reakciók mellett súlyos betegségeket is okozhatnak azzal, hogy vírusokat, egysejtűeket vagy esetleg fonálférgeket adnak át. Magyarországon is nagy problémát okoz pl. az állatorvosoknak, -tenyésztőknek a kékenyelv betegség. Fontosságuk ellenére alulkutatott csoport (kivéve a fent említett fontos genuszokat), a várható hazai fauna kevesebb, mint fele került eddig kimutatásra. A képen a *Leptoconops bidentatus* Gucevič, 1960 faj nőstényének a feje látható fénymikroszkópos felvételen; ez a faj is a vérszívó genuszok egyikébe tartozik. Jól látható a vérszívásra használt szájszerv. Érdekessége, hogy hazánk faunájára nézve nem csak új faj, de új genusz is. Eddig Európában csak Bulgáriából és Franciaországból került elő. Életmódja eléggé eltér a család többi genuszától, ezért a szokásos törpeszúnyog-gyűjtési módszerekkel az ő esetében nem hatékonyak, gyűjteményi ritkaságnak minősül. Egy újfajta csapdázási módnak köszönhetően a Magyar Természettudományi Múzeum Kétszárnyúak gyűjteményébe tekintélyesnek mondható egyedszámban került, kék vércse-fészkekből. Orvosi vagy állatorvosi jelentősége nem ismert.

Rare biting midge (Ceratopogonidae) in Hungary

The family of biting midges (Ceratopogonidae) is named after their small size: the smallest species are below 1mm, the largest ones do not reach 5mm. This is a notorious group for having some mammalian blood-sucking genera (e.g. *Culicoides*, *Leptoconops*) causing allergy or serious sicknesses as vectors of viruses, protozoa or nematodes. In Hungary they are already known by farmers and veterinarians for causing the so called "blue tongue". In spite of their importance, the whole family is quite neglected (except for those important genera), less than half of the proposed Hungarian fauna has already been found. On the photo we can see the head of a female *Leptoconops bidentatus* Gucevič, 1960; this species belongs to one of the above mentioned blood-sucking genera. The photo was made of a slide preparation through light microscope; the blood-sucking mouthparts are well detectable. Interestingly it is not only a new species but also a new genus to the Hungarian fauna. In Europe it has been found only in Bulgaria and France. Its lifestyle differs from other genera in the family, so it is hard to collect individuals with the usual biting midge-collecting methods; it is rarely represented in collections. Thanks to a quite new collecting method, the Diptera collection of the Hungarian Natural History Museum gained numerous individuals from nests of red-footed falcons. The medical or veterinary importance of the species is not known.